

imod Gaardmændene Niels Petersen, Niels Kjeldsen og Peder Verke, alle af Overhornbet, for den 2den December 1881 at have fiske med Baad og Baad i Gudenaas Hovedløb ved Bærum Enge paa et Sted, der er beliggende nedenfor Frisenbold Løsegaard, og den anden anlagt mod de 2de sidste af de fornævnte Gaardmænd for den 16de August 1883 at have fiske med Garn og Baad i Gudenaas Hovedløb ligeledes nedenfor Frisenbold Løsegaard.

Da det hele Spørgsmaal om den af Hr. Ostenfeld paastaede og nu med Kraft hævdede Eneret er af stor og indgribende Betydning for en talrig Befolkning, hvorom bl. A. ogsaa kan henbises til, hvad der er anført i flere til Folkethinget tidligere indkomne Andragender¹⁾, maa en endelig Afgjørelse af dette Spørgsmaal synes særdeles ønskelig.

Det vil nemlig neppe kunne siges, at en saadan endelig Afgjørelse allerede har fundet Sted ved den ovenfor nævnte Overrettsdom af 5te Juni 1882 (Bilag 4) og den samme bekræftende Høiesteretsdom af 29de Januar 1883 (Bilag 5), idet det ved disse Domme kun er antaget, at Hr. Ostenfeld har tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis, altsaa ikke et fuldt og uomtvisteligt Bevis, for den af ham paastaede Eneret.

Det bemærkes i de ovennævnte Viborg Landsoverrettsdomme (Bilag 4 og 6), at Kong Frederik den Tredies Skjøde paa Taarupgaard, senere kaldet Frisenbold, af 25de Septbr. 1661 til Mogens Friis, hvoraf var fremlagt en Extract (Bilag 9), og hvorved Kongen overdrog alt det Fiskeri, hvortil han hidtil havde været berettiget, ikke, med Undtagelse af Løsegaarden ved Taarup Ladegaard, isvrigt indeholder nærmere Oplysning om de Fiskerirettigheder, Kongen hidtil havde udøvet i Randers Fjord og Gudenaas; men at derimod i et senere kongeligt Skjøde paa Frisenbold af 11te November 1684 — der vel ikke var fremlagt, men hvoraf en Extract er indført i et saakaldet „Extract-Udtog af Clausholm Bante-Kommission holden i Aaret 1685“, der er optaget i en den 16de April 1696 beqyndt og den 20de Januar 1698 sluttet Kommissionsforretning, hvoraf en Notarial-Utskrift har været fremlagt under en af den daværende Besidder af Stamhuset Frisenbold med Væderne af Nagelhusene i sin Tid anlagt, den 12te December 1797 inden Sønderhald m. fl. Herreders Ret praadømt Sag, og hvis Indhold tilbels er optaget i den i bemeldte Sag affagte Dom, hvoraf en Utskrift var fremlagt — angives det Fiskeri, som skulde medfølge Eiendommen, at bestaa i

„Frisenbold underliggende houet-Løsefiskeri, som naar tvært over Randers Fjord med Opfiskning paa begge Sider, samt Midtstrømsfiskeri til Udbyhøi, som i Landmaalings Matriful er anslagen under Frisenbold Hovedgaardstøgt til 5 Tdr. 2 Skr. 2 Ffr. Hartkorn.“

Støttet paa dette „Extract-Udtog af Skjødet paa Frisenbold af 11te November 1684“, som Reckelmann ligeledes meddelel at staa i Løsekommissionsforretningen af 1696, der havde optaget bemeldte „Extract-Udtog“ fra Clausholms Bantekommission af 1685, samt støttet paa, at Herredsthingsdommen af 12te December 1797 (Bilag 7) havde fortolket „Extract-Udtoget“ saaledes, at det tillagde Eieren af Frisenbold Hovedgaard udelukkende Ret til Midtstrømsfiskeriet i Gudenaas og Randers Fjord, en Ret, som Reckelmann i sin Bog af 1833 gik ud fra efter Frisenbolds senere Udtykning tilkom Eieren af den til samme tidligere hørende Løsegaard, antog de nævnte Viborg Landsoverrettsdomme af 5te Juni og 18de September 1882 (Bilag 4 og 6), af hvilke den første den 29de Januar 1883 stadfæstede af Høiesteret (Bilag 5), at der var tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at Hr. Ostenfeld som Eier af Frisenbold Løsegaard har udelukkende Ret til Midtstrømsfiskeriet i Gudenaas Hovedløb nedenfor Frisenbold Løsegaard samt i Randers Fjord, saaledes at ved Hovedløbet maa forstaaes Seildybet.

Det hedder allerede i Dommen af 12te December 1797 (Bilag 7), at hint „Extract-Udtog“ er det eneste Bevis, som er fremlagt i Sagen til at bevise Frisenbold Løsegaards fortrinlige Fiske-Rettighed i Aas og Fjorden“, og det har, efterat jeg har havt Leilighed til at besjæftige mig med denne Sag, altid forekommet mig betænkeligt at støtte et ialtsald afgjørende Bevis — hvad de nyere Domme heller ikke have gjort — paa det formentlige Indhold af et Skjøde, som ingenfinde under de paagjældende Retstrætter har været fremlagt hjerken i Original eller Utskrift, og om hvis Indhold man ikke har havt anden Kundskab end det oftnævnte „Extract-Udtog“, der tilmed kun er refereret paa anden og tredie Haand uden nogen Garanti for dets Paalidelighed. Det er fremdeles min Mening, at selv om

¹⁾ Rigsdagstidenden for 1881—82 Tillæg B Bil. S. 121 og for 1882—83 Tillæg B Sp. 1822 og 1834.